

NAZIV PROGRAMA:	EUROPSKI KURIKULUM ZA RAZVOJ OTPORNOSTI DJECE PREDŠKOLSKE I ŠKOLSKE DOBI
NOSITELJ PROGRAMA:	Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Prof. dr. sc. Renata Miljević-Riđički
IZVODITELJI PROGRAMA:	<ul style="list-style-type: none">- prof. dr. sc. Dejana Bouillet- prof. dr. sc. Renata Miljević-Riđički- Mirjana Milanović, viši pred.- doc. dr. sc. Tea Pavin Ivanec
VRSTA PROGRAMA:	- stručno usavršavanje, tečaj
CILJEVI PROGRAMA:	<ul style="list-style-type: none">- osposobiti polaznike za provedbu Europskog kurikuluma za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi- osposobiti polaznike za aktivno djelovanje u smjeru razvoja otpornosti djece predškolske i školske dobi
ISHODI UČENJA:	Po završenom programu, polaznici će moći: <ul style="list-style-type: none">- definirati otpornost kao višedimenzionalni koncept sposobnosti osobe da se uspješno prilagodi i kompetentno funkcionira, unatoč stresnim, neugodnim i drugim nepovoljnim životnim okolnostima- argumentirati značaj razvoja otpornosti kod djece predškolske i školske dobi- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi
TRAJANJE PROGRAMA (u satima):	<ul style="list-style-type: none">- 17 školskih sati interaktivne nastave (+ 2 sata odmora)- u tri dana, svaki dan 5,30 sati nastave i 0,30 sati odmora
NAČIN IZVOĐENJA:	<ul style="list-style-type: none">- predavanja, interaktivna predavanja, prezentacije- rad u radionici - rasprave, rad u malim grupama, rad u paru, individualan rad
CILJNA SKUPINA POLAZNIKA:	- odgojitelji i učitelji (maksimalno 30)
UVJETI UPISA NA PROGRAM:	<ul style="list-style-type: none">- rad na radnom mjestu odgojitelja predškolske djece ili učitelja u osnovnoj školi- prijava na ettaedu.eu sustav i uplata upisnine
CIJENA PROGRAMA (po polazniku):	- 1.500,00 kn
ZAVRŠETAK PROGRAMA:	- izdavanje potvrde o završetku Programa prema

pravilima Centra i Sporazuma Agencije za odgoj i obrazovanje i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI IZVEDBE PROGRAMA:	<ul style="list-style-type: none"> - anonimno popunjavanje Upitnika o zadovoljstvu tečajem i korisnosti njegovog sadržaja - praćenje primjene usvojenih kompetencija u svakodnevnom radu
---	--

STRUKTURA PROGRAMA

RB.	NASTAVNA CJELINA	ŠKOLSKI SATI	OBLIK NASTAVE	IZVODITELJ
1.	Definiranje otpornosti	2	- predavanje - radionica	Renata Miljević Riđički ili Dejana Bouillet
2.	Struktura i planiranje kurikuluma	1	- prezentacija - rasprava	Mirjana Milanović ili Tea Pavin Ivanec
3.	Unaprjeđivanje komunikacijskih vještina	2	- interaktivno predavanje - radionica	Renata Miljević Riđički ili Dejana Bouillet
4.	Izgradnja zdravih odnosa	2	- interaktivno predavanje - radionica	Mirjana Milanović ili Tea Pavin Ivanec
5.	Razvoj pozitivnog razmišljanja	2	- interaktivno predavanje - radionica	Renata Miljević Riđički ili Dejana Bouillet
6.	Razvoj samoodređenja	2	- interaktivno predavanje - radionica	Mirjana Milanović ili Tea Pavin Ivanec
7.	Izgradnja osobne snage	2	- interaktivno predavanje - radionica	Renata Miljević Riđički ili Dejana Bouillet
8.	Pretvaranje izazova u mogućnosti	2	- predavanje - radionica	Mirjana Milanović ili Tea Pavin Ivanec
9.	Suradnja s roditeljima	1	- predavanje - rasprava	Renata Miljević Riđički ili Dejana Bouillet
10.	Rad s priručnicima i dogovor o daljnjim aktivnostima	0,30	- prezentacija - rasprava	Mirjana Milanović ili Tea Pavin Ivanec
11.	Evaluacija	0,30	- individualni rad	Mirjana Milanović ili Tea Pavin Ivanec
	UKUPNO	17,00		

SADRŽAJ PROGRAMA

1. NASTAVNA CJELINA: Definiranje otpornosti

CILJEVI CJELINE:

- razumjeti koncept otpornosti i osvijestiti značaj razvoja otpornosti djece predškolske i školske dobi

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- definirati otpornost kao višedimenzionalni koncept sposobnosti osobe da se uspješno prilagodi i kompetentno funkcionira, unatoč stresnim, neugodnim i drugim nepovoljnim životnim okolnostima
- argumentirati značaj razvoja otpornosti kod djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Predavanje:	Što je otpornost?; Zašto je važna?; Čimbenici rizika i čimbenici zaštite; Uloga odgojitelja/učitelja u razvoju otpornosti; Modeli razvoja otpornosti	45 min
Radionica:	Otpornost odgojitelja i učitelja – preduvjet razvoja otpornosti djece	45 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice
- Upitnik o otpornosti

2. NASTAVNA CJELINA: Struktura i planiranje kurikuluma

CILJEVI CJELINE:

- analizirati način razvoja i rezultatima evaluacije Europskog kurikuluma za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Prezentacija:	Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece	30 min
Rasprava:	Komentari modela razvoja kurikuluma	15 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- nema posebne provjere vezane uz ovaj sadržaj

3. NASTAVNA CJELINA: Unaprjeđivanje komunikacijskih vještina

CILJEVI CJELINE:

- procijeniti dio kurikuluma koji se odnosi na razvoj komunikacijskih vještina djece, s posebnim naglaskom na razvoj suradničkih komunikacijskih vještina i razvoj asertivnosti

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati značaj komunikacijskih vještina za razvoj otpornosti kod djece predškolske i školske dobi
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Uvodna vježba	Vođena fantazija (odabrana vježba iz seta za rad s djecom)	5 min
Predavanje:	Komunikacijske vještine i razvoj otpornosti	10 min
Rad u malim grupama:	Aktivnosti za razvoj asertivnog ponašanja djece	30 min
Rasprava:	Komentari razumljivosti predloženih aktivnosti za razvoj asertivnog ponašanja djece	5 min
Rad u malim grupama:	Primjer aktivnosti: „Slušam i razumijem druge“	30 min
Rasprava:	Komentari povezanosti predloženih aktivnosti i razvoja komunikacijskih vještina djece	10 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

4. NASTAVNA CJELINA: Uspostavljanje i održavanje zdravih odnosa

CILJEVI CJELINE:

- procijeniti dio kurikuluma koji se odnosi na poticanje djece na izgradnju zdravih odnosa u odgojnoj skupini, s posebnim naglaskom na razvoj prijateljstva, prosocijalnog ponašanja, empatije i odgovornosti djece

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati značaj zdravih odnosa u zajednici za razvoj otpornosti kod djece predškolske i školske dobi
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
------------------------	-------------	-----------------

Interaktivno predavanje:	Razumijevanje pojmova: socijalne vještine, prosocijalno ponašanje, razvojni pristup empatiji, moralno ponašanje i razumijevanje moralnih dilema	20 min
Radu u paru:	Koliko djeca moje skupine/razreda suosjećaju međusobno i pomažu jedni drugima	15 min
Rad u malim grupama:	Aktivnosti za izgradnju zdravih odnosa djece	15 min
Rasprava:	Komentari razumljivosti predloženih aktivnosti za izgradnju zdravih odnosa među djecom	5 min
Rad u malim grupama:	Suradničke vještine, empatija i moralno rezoniranje	35 min
Rasprava:	Komentari predloženih aktivnosti i povratne informacije o realiziranoj radionici	10 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

5. NASTAVNA CJELINA: **Razvoj pozitivnog mišljenja**

CILJEVI CJELINE:

- primijeniti dio kurikulumuma koji se odnosi na razvoj pozitivnog mišljenja, s posebnim naglaskom na razvoj pozitivnog mišljenja u odnosu na dobre i loše događaje, na mogućnosti promjene negativnih misli, te na osnovne sastavnice pozitivnih emocija

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati značaj pozitivnog razmišljanja za razvoj otpornosti kod djece predškolske i školske dobi
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Individualna vježba:	- „Vruća olovka“: Što ste sve primijetili danas od jutra do dolaska na edukaciju?; Koji su vam se važni događaji dogodili u posljednjih 6 mjeseci? – Usporedba pozitivnih i negativnih (povoljnih i nepovoljnih) zapažanja	10 min
Interaktivno predavanje:	- Atribucijska teorija - Životna dobrobit - Funkcija nade, sreće i humora	20 min
Rad u malim grupama:	Nošenje s neugodnim situacijama (opis – identifikacija – posljedice – suprotstavljanje – energizacija)	15 min
Rasprava:	Primjeri promjene eksplanatornog stila	20 min
Rad u malim grupama:	Aktivnosti za razvoj pozitivnog razmišljanja djece//poticanje pozitivnih emocija	20 min

Rasprava:	Komentari predloženih aktivnosti i povratne informacije o realiziranoj radionici	5 min
-----------	--	-------

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

6. NASTAVNA CJELINA: **Razvoj samoodređenja**

CILJEVI CJELINE:

- analizirati dio kurikuluma koji se odnosi na razvoj samoodređenja kod djece, s posebnim naglaskom na vještinu rješavanja problema i djelovanje u skladu s intrinzičnom motivacijom (autonomni motivi)

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati značaj razvoja samoodređenja kao važne sastavnice otpornosti kod djece predškolske i školske dobi
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Uvodna aktivnost:	Vođena fantazija (odabrana vježba iz seta za rad s djecom)	5 min
Radionica:	Adaptacija na neugodne događaje (individualno, zatim u malim grupama od 3-4 člana pa, prema izboru, u velikoj grupi)	10 min
Interaktivno predavanje:	Razvoj samoodređenja	20 min
Rad u više paralelnih grupa:	Aktivnosti za razvoj za razvoj samoodređenja: 1. podtema Rješavanje problema 2. podtema Osnaživanje i autonomija	20 min
Rasprava:	Komentari predloženih aktivnosti i povratne informacije o realiziranoj radionici	5 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

7. NASTAVNA CJELINA: **Izgradnja osobne snage**

CILJEVI CJELINE:

- analizirati dio kurikuluma koji se odnosi na izgradnju djetetove osobne snage, s posebnim naglaskom na pozitivno samopoimanje i samopouzdanje, te na korištenje snaga u akademskom i društvenom okruženju

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati značaj izgradnje osobne snage u kontekstu razvoja otpornosti kod djece predškolske i školske dobi
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Vježba:	Cvijet mojih osobina (individualno, zatim u malim grupama)	10 min
Rad u paru:	Šest teških pitanja	5 min
Predavanje:	Izgradnja osobne snage	20 min
Rad u više paralelnih grupa:	Aktivnosti za izgradnju osobne snage 1. podtema Pozitivno samopoimanje i samopouzdanje 2. podtema Korištenje snaga u akademskom i društvenom okruženju	25 min
Rasprava:	Komentari predloženih aktivnosti i povratne informacije o realiziranoj radionici	10 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

8. NASTAVNA CJELINA: **Pretvaranje izazova u prilike**

CILJEVI CJELINE:

- analizirati dio kurikuluma koji se odnosi na ohrabivanje i poticanje djece da izazove pretvore u prilike, s posebnim naglaskom na jačanje djeteta u sukobima s vršnjacima, sukobima u obitelji, situacijama gubitka i prevladavanja drugih kriznih situacija tijekom odrastanja

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati zašto je u cilju jačanja otpornosti kod djece predškolske i školske dobi važno da dijete prijetnju pretvori u izazov i da razvije sposobnost prikladnog odgovora na sve prijeteće situacije kojima može biti izloženo
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Rasprava u malim grupama:	Postoje li aktualne situacije koje pojedina djeca u skupini/razredu doživljavaju kao prijetnje? Koje su to situacije? Kako im u tome pomažu druga djeca, kako odgojitelj/učitelj, kako članovi stručnog tima?	10 min
Prezentacija:	Predstavljanje grupnog rada	10 min
Rasprava u malim grupama:	Za koju su potencijalnu prijetnju djeca u skupini/razredu najmanje spremna pretvoriti ju u izazov? Zašto? Kako im	10 min

	odgojitelj/učitelj može pomoći?	
Prezentacija:	Predstavljanje grupnog rada	5 min
Predavanje:	Pretvaranje izazova u prilike – predstavljanje podtema	15 min
Rasprava:	Komentari predloženih aktivnosti i povratne informacije o realiziranoj radionici	10 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

9. NASTAVNA CJELINA: **Suradnja s roditeljima**

CILJEVI CJELINE:

- integrirati partnerstvo s roditeljima tijekom provedbe Europskog kurikulumu za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- argumentirati što mogu roditelji u obitelji raditi s djecom u smislu jačanja njihove otpornosti, a što podržava ciljeve koji se ostvaruju u vrtiću i školi
- isplanirati i izvoditi Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Prezentacija:	Priručnik za roditelje	15 min
Paralelni rad u 6 grupa:	Analiza predloženih 6 tema za roditelje	20 min
Rasprava:	Komentari predloženih aktivnosti i povratne informacije o realiziranoj radionici	10 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- opservacija i bilješke voditelja tijekom radionice

10. NASTAVNA CJELINA: **Rad s priručnicima i Dogovor o daljnjim aktivnostima**

CILJEVI CJELINE:

- dogovor o praćenju primjene i uspješnosti izvedbe Europskog kurikulumu za razvoj otpornosti djece predškolske i školske dobi

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- nema

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Rasprava:	Dogovor o praćenju korištenja kompetencija stečenih na tečaju	5 min
Rasprava:	Prikaz materijala za praćenje provedbe kurikuluma u dječjim vrtićima/školama	20 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- Nema

11. NASTAVNA CJELINA: Evaluacija

CILJEVI CJELINE:

- vrednovanje tečaja (zadovoljstvo tečajem i korisnosti njegovog sadržaja)

ISHODI UČENJA NA RAZINI PROGRAMA KOJIMA CJELINA PRIDONOSI:

- nema

DETALJNO RAZRAĐEN SADRŽAJ CJELINE PREMA SATNICI NASTAVE:

Način izvođenja	Teme	Trajanje
Individualan rad:	Ispunjavanje Upitnika o zadovoljstvu tečajem i korisnosti njegovog sadržaja	10 min
Rasprava:	Što ste o otpornosti, sebi i djeci koju odgajate i poučavate osvijestili kroz tečaj?	10 min
Individualan rad:	ponovljeni Upitnik o otpornosti	5 min

NAČIN VREDNOVANJA ISHODA UČENJA:

- nema

LITERATURA:

Carmel Cefai, C., Miljević-Riđički, R., Bouillet, D., Pavin Ivanec, T., Milanović, M., Matsopoulos, A., Gavogiannaki, M., Zanetti, M.A., Cavioni, V., Bartolo, P., Galea, K., Simões, C., Lebre, P., Caetano Santos, A., Kimber, B., Eriksson, Ch. (2015): RESCUR: SURFING THE WAVES - A RESILIENCE CURRICULUM FOR EARLY YEARS AND PRIMARY SCHOOLS - **Teacher's Guide**. - hrvatski prijevod u izdanju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Carmel Cefai, C., Miljević-Riđički, R., Bouillet, D., Pavin Ivanec, T., Milanović, M., Matsopoulos, A., Gavogiannaki, M., Zanetti, M.A., Cavioni, V., Bartolo, P., Galea, K., Simões, C., Lebre, P., Caetano Santos, A., Kimber, B., Eriksson, Ch. (2015): RESCUR: SURFING THE WAVES - A RESILIENCE CURRICULUM FOR EARLY YEARS AND PRIMARY SCHOOLS – **Teachers' Manual – Early Years (4 - 5 years)** - hrvatski prijevod u izdanju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Carmel Cefai, C., Miljević-Riđički, R., Bouillet, D., Pavin Ivanec, T., Milanović, M., Matsopoulos, A., Gavogiannaki, M., Zanetti, M.A., Cavioni, V., Bartolo, P., Galea, K., Simões, C., Lebre, P., Caetano Santos, A., Kimber, B., Eriksson, Ch. (2015): RESCUR: SURFING THE WAVES - A RESILIENCE CURRICULUM FOR EARLY YEARS AND PRIMARY SCHOOLS – **Teachers' Manual – Early Primary School Years (6 - 8 years)** - hrvatski prijevod u izdanju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Carmel Cefai, C., Miljević-Riđički, R., Bouillet, D., Pavin Ivanec, T., Milanović, M., Matsopoulos, A., Gavogiannaki, M., Zanetti, M.A., Cavioni, V., Bartolo, P., Galea, K., Simões, C., Lebre, P., Caetano Santos, A., Kimber, B., Eriksson, Ch. (2015): RESCUR: SURFING THE WAVES - A RESILIENCE CURRICULUM FOR EARLY YEARS AND PRIMARY SCHOOLS – **Teachers' Manual – Late Primary School Years (9 - 12 years)** - hrvatski prijevod u izdanju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Carmel Cefai, C., Miljević-Riđički, R., Bouillet, D., Pavin Ivanec, T., Milanović, M., Matsopoulos, A., Gavogiannaki, M., Zanetti, M.A., Cavioni, V., Bartolo, P., Galea, K., Simões, C., Lebre, P., Caetano Santos, A., Kimber, B., Eriksson, Ch. (2015): RESCUR: SURFING THE WAVES - A RESILIENCE CURRICULUM FOR EARLY YEARS AND PRIMARY SCHOOLS – **Parents' Guide** - hrvatski prijevod u izdanju Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.